

LA GRAELLSIA ISABELLÆ GRAELLS

á Catalunya

Era á últims d' Abril de l' any passat (1907), quan al tornar de passeig els mèus dexebles m' anunciaren tots alegroys la troballa de una hermosíssima y grossa papallona que 'm feren á mans tot seguit. Era tan característica que, malgrat no haberme dedicat may als lepidópters, vaig comprendre á primera vista que 's tractava de la interessantíssima especie *Graellsia Isabellæ* trobada per primera vegada l' any 1850 en el Pardo (Madrid) per D. Mariano de la Paz Graells, qui la dedicá á Isabel II baix el genre *Saturnia*, y Grote creá pera ella sola el genre *Graellsia* en 1896, vivint encare el seu descobridor.

Me faltá temps naturalment pera comunicar tan notable troballa al mèu bon amich y company d'Institució l'intelligent advocat y lepidopterólech En Salvador Maluquer, enviantli datos sobre la metexa per si volía publicar una nota en el Butlletí de la INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTORIA NATURAL.

Com sens dupte per les moltes ocupacions professionals del senyor Maluquer, no s' ha donat encare compte de tal descobriment á Catalunya en nostre Butlletí y com per altra part he vist en una revista d'Historia Natural (Linneo en España, num. extraord. correspondiente á Mayo de 1907 del Boletín de la Sociedad Aragonesa de Ciencias Naturales; pag. 348, nota), que 's feya menció d' ella d'un modo algo dubtós («Recientemente, *diu*, parece que la ha encontrado la *Graellsia Isabellæ* el R. P. Marcet en Miracle, Lérida), m'he decidit ab la venia del Sr. Maluquer á publicar els següents datos:

L' exemplar en qüestió es un ♂ y fou cassat cap al tart d' un dels últims dies d' Abril de l'any passat, com he indicat abans. El día fresquejava força y estava molt carregat, arrossegantse per la copa dels pins la boira baixa que gotejava de tant en tant; el lepidópter estava ab les ales exteses demunt una branca d' un pi jove y baix, de la especie *Pinus silvestris* L., y semblava esmortuit per la freda temperatura, puig ni 'l xibarri dels noys que tornaven de passeig, ni les moltes *maniobres* que feren pera agafarla, semblava que la haguessen despertada: no obstant, estava plena de vida, puig després de tenirla tota la nit demunt un borralló de cotó-fluix em-

papat ab algunes gotes de benzina, encara 'm fou precis l' endemà axafarli 'l torax entre 'ls dits pera que no 's bellugués al posarla al extenedor.

Está perfectament conservada y forma nombre en la colecció del Museu del Monestir de la Mare de Deu del Miracle (1) en quals voltants fou trobada.

El cós de la papallona tè 26 mm. de llarch per 9 mm. de ample.

El contorn rectilini de les ales exteses forma un trapeçi isósceles capgirat, quals bases midexen 96 mm. y 81 mm. respectivament, ab una altura de 86 mm. y de 114 mm. son les diagonals.

Pochs dies després en altre dels boscos que rodejan nostre convent vaig trobar una botxa ó capell de dita papallona. Y pe'l Juny la Sra. D.ª Hilaria Mas, esposa del distingit metje de Solsona doctor Antoni Majó, m' entregá l' ala esquerra superior d' un altre exemplar de la metexa especie que havia arreplegat sota un pi als voltants del Santuari de la Mare de Deu de Queralt, aprop de Berga (Barcelona).

Queda, donchs, ben afirmada la existencia en Catalunya y en les seves provincies de Lleyda y Barcelona de tan bonica é interessant especie, fins ara exclusiva de Castella y Aragó.

ADEODAT F. MARCET, O. S. B.

Nota geológica sobre Gualba

En el número de Febrer d' aquest Butlletí, el mèu volgut mestre el Dr. Mossen Font y Sagué publicá un treball sobre la presencia de la Idocrasa á Orsavinyá, fent remarcar la importancia que per el geólech, y especialment per el mineralogista, tè sempre tota regió de contacte, y en comprobació d' aquesta idea, me ha semblat del cás publicar la present nota. En una de les varies excursions geològiques en que me ha capigut la bona sort de acompanyar al Dr. D. Jaume Almera, visitarem una de les pedreres de calça arcaica que á Gualba explotan per usos industrials: examinant el greny de dita calça y els materials ja arrencats, varem trovar que dintre d' ell, aprop de la sèva unió ab les piçarres arcaiques, en

(1) En el número de Febrer-Mars de l'any passat d'aquest Butlletí pág. 23 poden veures alguns datos geográfichs sobre 'l Santuari del Miracle.